

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 120/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Černákom, Zochova 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1CdoPr/8/2023 z 27. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 30. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom pôvodne Okresným súdom Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava IV, pozn.) pod sp. zn. 44Cpr/9/2020 sa sťažovateľ podanou žalobou domáhal proti svojmu bývalému zamestnávateľovi – obchodnej spoločnosti TESCO STORES SR, a.s., Cesta na Senec 2, Bratislava, IČO 31 321 828 (ďalej len „žalovaná“) – náhrady mzdy za obdobie od januára 2017 do decembra 2019.

3. Rozsudkom č. k. 44Cpr/9/2020-78 zo 4. apríla 2022 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) okresný súd zamietol návrh na prerušenie konania, žalobu sťažovateľa zamietol v celom rozsahu a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3.1. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd považoval preukázané, že pracovný pomer medzi sťažovateľom a žalovanou vznikol na základe pracovnej zmluvy uzavretej 11. júla 2010, na základe ktorej sťažovateľ vykonával pre žalovanú závislú prácu na pozícii predavača s inkasom. Po absolvovaní opakovanej mimoriadnej lekárskej prehliadky 17. apríla 2015 so záverom o dočasnej nespôsobilosti sťažovateľa na výkon práce sťažovateľ požiadal žalovanú o prijatie vhodných opatrení. Žalovaná vyzvala 23. apríla 2015 sťažovateľa, aby nastúpil do práce v zmysle pracovnej zmluvy, inak bude jeho neprítomnosť považovať za závažné porušenie pracovnej disciplíny. Sťažovateľ považoval predmetnú výzvu za neoprávnenú a žiadal o vyplatenie náhrady mzdy z dôvodu prekážok na strane zamestnávateľa. Následne doručil 27. júla 2015 žalovanej výpoveď s tým, že pracovný pomer sa skončil k 30. septembru 2015. Neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou nebola žiadnou zo strán na súde napadnutá. Súd prvej inštancie konštatoval, že pre úspech v spore o náhradu mzdy je nevyhnutné, aby bolo rozhodnuté o neplatnosti skončenia pracovného pomeru, čo sa v posudzovanom prípade nestalo. Súčasne právny úkon – výpoveď – nepovažoval za absolútne neplatný právny úkon s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka.

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 16CoPr/10/2022 z 29. novembra 2022 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým rozsudok okresného súdu v jeho napadnutom výroku o zamietnutí žaloby potvrdil ako vecne správny a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4.1. V celom rozsahu sa stotožnil so záverom okresného súdu, že v prípade výpovede sťažovateľa podľa § 67 Zákonníka práce, danej bez uvedenia dôvodu, ide o platný právny úkon, v dôsledku ktorého pracovný pomer sťažovateľa zanikol k 30. septembru 2015. K námietke sťažovateľa, že v konaní bolo preukázané, že jeho vôľa skončiť pracovný pomer so žalovanou nebola slobodná, odvolací súd uviedol, že uvedené tvrdenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. V závere odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dospel k správnejmu záveru, že žalovaná ani nemala možnosť pridelovať sťažovateľovi inú prácu zodpovedajúcu obmedzeniam v lekárskom posudku bez toho, aby vôbec prišiel na pracovisko, a preto súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že v prípade výpovede z pracovného pomeru ide o platný právny úkon, ktorý mal za následok ukončenie jeho pracovného pomeru so žalovanou. Z tohto dôvodu nemohol sťažovateľovi po tomto dni vzniknúť nárok na náhradu mzdy.

5. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa ako neprípustné odmietol.

6.1. Namietanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP sťažovateľ videl v tom, že odvolací súd nevykonal navrhnutý dôkaz, ktorý mal preukázať existenciu administratívnej chyby pri vyhotovovaní lekárskeho posudku majúcej za následok jeho nesprávnu interpretáciu konajúcimi súdmi a žalovanou. Predmetnú námietku najvyšší súd považoval za neopodstatnenú, odkazujúc na obsah odvolania sťažovateľa, z ktorého nevyplýva, že by sa vykonania predmetného dôkazu domáhal, pričom ani nie je celkom zrejmé, aký dôkaz nebol vykonaný. Podľa názoru

najvyššieho súdu obsah odvolania nasvedčuje skôr tomu, že sťažovateľ v súvislosti s lekárskeým posudkom spochybňuje závery súdu prvej inštancie a predkladá vlastné hodnotenie skutkového stavu. V tejto súvislosti najvyšší súd poukázal tiež na skutočnosť, že v odvolacom konaní je vylúčené efektívne uplatnenie nových prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, pričom výnimky stanovuje § 366 CSP. Ďalej uviedol, že z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by sťažovateľ počas konania pred prvoinštančným súdom navrhoval vykonanie akéhokoľvek dokazovania súvisiaceho s predmetným lekárskeým posudkom. Najvyšší súd preto uzavrel, že sťažovateľ neopodstatnene namietal, že mu nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto časti preto dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

6.2. Pokiaľ ide o namietané nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, najvyšší súd identifikoval v dovolaní sťažovateľa jednu právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, a to či výpoveď sťažovateľa z 27. júla 2015 je platným právnym úkonom. Sťažovateľ podľa najvyššieho súdu uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizoval vo vzťahu k posudzovaniu platnosti výpovede z pracovného pomeru právne otázky, na ktorých riešení odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Sťažovateľ vyjadril len svoj nesúhlas s vyhodnotením skutkových okolností a na to nadväzujúcim právnym posúdením veci odvolacím súdom. V rozhodnutí sp. zn. 5Cz/12/1979 z 30. marca 1979, (R 31/1980), na ktoré sťažovateľ odkazoval, boli riešené odlišné skutkové okolnosti, preto je toto rozhodnutie na danú vec neaplikovateľné. Vo vzťahu k poukazu sťažovateľa na druhé rozhodnutie sp. zn. 2Cdo/41/1996 z 25. júla 1996, od ktorého sa mal odvolací súd odkloniť, dovolací súd uviedol, že sťažovateľ ani v tomto prípade nevymedzil žiadnu právnu otázku zákonu zodpovedajúcim spôsobom. V dovolaní iba skonštatoval, čo je tieseň, a vyjadril nesúhlas so závermi konajúcich súdov, podľa ktorých v konaní nepreukázal existenciu dôvodov, ktoré pri skončení pracovného pomeru negatívnym spôsobom ovplyvňovali slobodu jeho rozhodovania. Odvolací súd však dostatočným spôsobom vysvetlil, že vykonané dokazovanie nepreukázalo, že by sa sťažovateľ nachádzal v stave tiesne v čase dania jeho výpovede. Dovolanie bolo preto potrebné aj v tejto časti odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie po opísaní podstaty sporu namieta, že:

a) najvyšší súd odmietol jeho dovolanie pre neprípustnosť v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci napriek tomu, že dovolanie obsahovalo všetky zákonom vyžadované náležitosti. Z dovolania totiž nepochybne vyplývalo, že za nesprávne sťažovateľ považoval posúdenie právnej otázky platnosti jeho výpovede. V tomto smere uvádza, že na základe príkazu žalovanej absolvoval opakovanú mimoriadnu lekársku prehliadku so záverom dočasne právne nespôsobilý na výkon dohodnutej práce predavača s inkasom. Forma ani obsah lekárskeho posudku neboli žalovanou v konaní spochybnené. Počas súdneho konania sťažovateľ opakovane

poukazoval na administratívnu chybu lekárskeho posudku spočívajúcu v tom, že posudzujúci lekár namiesto časového trvania jeho nespôsobilosti v posudku nesprávne vymenúva činnosti, ktoré nie je spôsobilý vykonávať, čo však zákon v tomto prípade nepredpokladá. Lekár má v takom prípade totiž výlučne uviesť časové obmedzenie, počas ktorého nespôsobilosť zamestnanca na výkon dohodnutej práce trvá. Na základe tejto chyby žalovaná od začiatku súdneho konania prezentovala účelovú argumentáciu, podľa ktorej sťažovateľ nebol uznaný nespôsobilým na všetky pracovné činnosti, ktoré boli predmetom pracovnej zmluvy, a nič mu nebránilo v tom, aby vykonával prácu zodpovedajúcu jeho obmedzeniam uvedeným v lekárskom posudku. Sťažovateľ sa vzhľadom na postoj žalovanej, ktorá od neho neoprávnene požadovala, aby prácu vykonával dostal do mimoriadne zložitej a psychicky vyčerpávajúcej situácie, ktorá ho prinútila bez skutočnej vôle ukončiť pracovný pomer výpoveďou. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd sa pri posúdení vôle sťažovateľa zamerali výlučne len na samotný obsah textu výpovede a prihlásenie sťažovateľa do evidencie uchádzačov o zamestnanie bez toho, aby zohľadnili stav tiesne, v ktorej sa ocitol, čím sa odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu;

b) najvyšší súd opomenul aplikáciu princípu ochrany slabšej strany napriek tomu, že posudzovaná vec nepochybne patrí do kategórie individuálnych pracovnoprávných sporov podľa § 316 a nasl. CSP, v rámci ktorých súd môže vykonať aj taký dôkaz, ktorý zamestnanec nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V takomto prípade je súd povinný obstaráť alebo zabezpečiť takýto dôkaz aj bez návrhu. Najvyšší súd však opomenul účel a zmysel zásady materiálnej pravdy uplatňovanej v spore podľa § 316 CSP. Od začiatku konania pritom sťažovateľ poukazoval na skutočnosť, že lekárskeho posudok zo 17. apríla 2015 nebol vyhotovený správne a odporuje zákonu. To, či lekárskeho posudok trpí administratívnou vadou, má zásadný vplyv na rozhodnutie v jeho veci v súvislosti so stavom tiesne pri skončení pracovného pomeru, a tým aj neplatnosťou danej výpovede. Otázka, či lekárskeho posudok trpí vadou, je otázkou odbornou a skutkovou, nie právnou (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 9 Cdo 172/2021 z 24. mája 2023). Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie ani odvolací súd nemajú odbornú spôsobilosť posudzovať zdravotný stav sťažovateľa na účely pracovného lekárstva, nemajú ani oprávnenie vyhodnotiť správnosť záverov lekárskeho posudku. Lekárskeho posudok trpiaci administratívnou vadou nemôže byť pokladom na ustálenie skutkového stavu súdom prvej inštancie a rovnako nemôže z takéhoto skutkového stavu vychádzať ani odvolací súd. Ak sťažovateľ na vadu lekárskeho posudku opakovane poukazoval, bolo povinnosťou súdov tento rozpor v zmysle vyšetrovacej zásady podľa § 319 CSP preskúmať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté pre jeho neprípustnosť.

9. Ústavný súd síce stabilne judikuje, že plne rešpektuje rozhodovací priestor najvyššieho súdu vrátane jeho kompetencie ústavne konformným spôsobom vymedziť si prípustnosť a spôsob rozhodovania o dovolaní (II. ÚS 398/08, I. ÚS 18/2020), no len pokiaľ neprekročí ústavné

štandardy (I. ÚS 17/01). Konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch nie je vyňaté z rámca ústavnoprávnych princípov, preto ústavný súd musí dbať na to, aby boli dodržané záruky spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby interpretácia prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov nebola svojvoľná, ani formalistická a aby bola čo najústálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

10. Ústavný súd sa preto s prihliadnutím na svoje postavenie ochrancu ústavnosti zamerá pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti na posúdenie, či rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa zo strany najvyššieho súdu nevybočilo z mantinelov ústavne konformného posúdenia jeho vlastnej právomoci.

11. Po dôkladnom preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia však pochybenie ústavnoprávnej intenzity v posudzovanom prípade zistené nebolo.

12. Spornou činí sťažovateľ otázku posúdenia platnosti výpovede, na základe ktorej došlo k skončeniu jeho pracovného pomeru so žalovanou. Podľa sťažovateľa je daná výpoveď absolútne neplatným právnym úkonom z dôvodu nedostatku jeho slobodnej vôle podľa § 37 Občianskeho zákonníka, a preto mu vznikol nárok na náhradu mzdy za príslušné obdobie.

13. Sťažovateľ vo vzťahu k uplatnenému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP najvyššiemu súdu vytýka, že opomenul zohľadniť charakter sporu, ktorý je individuálnym pracovnoprávnym sporom (§ 316 a nasl. CSP), čo znamená, že sa v ňom uplatňuje vyšetrovací princíp, a teda súd vykoná aj iné než stranami sporu navrhnuté dôkazy, ak je preto rozhodnutie veci nevyhnutné (§ 319 CSP). Rozporuje preto záver najvyššieho súdu, ktorý nepovažoval odmietnutie vykonania dôkazu odvolacím súdom za porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý proces.

14. V prípade sporov s ochranou slabšej strany, medzi ktoré nepochybne patrí aj individuálny procesnoprávny spor ako v prerokovanej veci, s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu, všeobecne platný princíp rovnosti zbraní ustupuje a zamestnancovi musí byť poskytnutá osobitá ochrana procesnoprávnymi normami. Osobitná procesná ochrana sa prejavuje v osobitnej miestnej príslušnosti (§ 19 CSP), rozšírenej možnosti zastúpenia zamestnanca (§ 317 CSP), poučovacej povinnosti (§ 318 CSP), neuplatňovaní koncentrácie konania (§ 320 CSP) a v neposlednom rade aj v príklone k vyšetrovaciemu princípu v civilnom súdnom konaní vyjadrenému v § 319 CSP.

15. Aplikácii § 319 CSP predchádza úvaha súdu smerujúca k zodpovedaniu otázky, či je takýto procesný postup nevyhnutný pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Je zrejmé, že ak súdu postačia na rozhodnutie vo veci samej tvrdenia strán individuálneho pracovnoprávného sporu a dôkazy získané z dôkazných prostriedkov predložených stranami, súd nebude obstarávať ďalšie dôkazné prostriedky, ale rozhodne na základe takto zisteného skutkového stavu veci. Vo väzbe na cieľ zákonodarcu je nutné aj predmetné zákonné vykladať so zreteľom na tú skutočnosť, že zamestnanec, ktorý sa domáha ochrany svojho porušeného práva, nemá v mnohých prípadoch objektívnu možnosť prístupu k dôkazným prostriedkom. Zamestnanec vo väčšine prípadov nedisponuje dostatkom informácií, na základe ktorých by mohol bez pochybností preukázať svoje tvrdenie, ktorým sa domáha svojich práv v súdnom konaní. Je preto opodstatnené,

že sa zákonodarca prikláňa k vyšetrovacej zásade práve so zreteľom na tieto skutočnosti. Je možné konštatovať, že obdobne ako v prípade antidiskriminačných sporov, aj v tomto prípade uvedené ustanovenie nie je vyjadrením automatickej aktivity súdu pri obstarávaní dôkazných prostriedkov (bližšie pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 1220.).

16. V danom prípade ústavný súd považuje za podstatné, že konajúce súdy sa náležite vysporiadali so sťažovateľom tvrdenou absolútnou neplatnosťou výpovede z 27. júla 2015, pričom konštatovali, že výpoveď daná sťažovateľom spĺňa všetky zákonné náležitosti, je datovaná a podpísaná sťažovateľom a z jej obsahu nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by potvrdzovali, že nezodpovedá vôli sťažovateľa alebo že takýto písomný prejav nebol vykonaný slobodne, resp. že bol urobený v stave tiesne. Uvedené tvrdenia nepreukázalo ani vykonané dokazovanie. Súdy preto uzavreli, že k skončeniu pracovného pomeru sťažovateľa so žalovanou došlo platne k 30. septembru 2015. Z uvedeného teda vyplýva, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd považovali vykonané dokazovanie za dostatočné pre vydanie rozhodnutia o žalobe sťažovateľa.

17. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že ak je skutkový stav správne a dostatočne ustálený, nie je ani v prípade sporov s ochranou slabšej strany dôvod na aktivitu súdu spočívajúcu vo vyhľadávaní ďalších dôkazov, ktoré by súdny spor nielen predĺžili, ale by spôsobili aj jeho nehospodárnosť a nemali by v kontexte s ostatnými dôkazmi tendenciu zvrátiť výsledok sporu. Ak preto najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľ neopodstatnene namietal existenciu vady zmätočnosti a svojou dovolacou argumentáciou v podstate iba spochybňoval závery súdu prvej inštancie, predkladal súdu vlastné hodnotenie dôkazov a z nich vyplývajúci skutkový stav, ústavný súd nevidí v týchto prijatých záveroch žiaden exces, ktorý by odôvodňoval uplatnenie jeho kasačnej právomoci.

18. Za ústavne akceptovateľné považuje ústavný súd taktiež dôvody, ktoré viedli dovolací súd k odmietnutiu dovolania sťažovateľa v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd sa náležite vyjadril k dovolacej námietke odklonu v otázke posúdenia platnosti právneho úkonu – výpovede, pričom v právnych záveroch krajského súdu neidentifikoval sťažovateľom tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu reprezentovanej podľa sťažovateľa rozhodnutiami sp. zn. 5Cz/12/1979 a 2Cdo/41/1996 (body 26 a 27 napadnutého rozhodnutia). Zrozumiteľne vysvetlil, že dovolacia argumentácia sťažovateľa ostala len v rovine spochybňovania správnosti skutkových záverov prijatých konajúcimi súdmi o nepreukázaní existencie dôvodov, ktoré pri skončení pracovného pomeru negatívnym spôsobom ovplyvňovali slobodu jeho rozhodovania.

19. Na základe uvedeného ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie (ktorá je v podstatnej časti totožná s dovolacou argumentáciou) konštatuje, že toto nie je spôsobilé relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Vychádzajúc z uvedeného preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu